ΙΣΠΑΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΒΕΝΤΟΥΡΑ ΓΚΑΡΘΙΑ ΚΑΛΔΕΡΟΝ

Η ΒΕΝΤΕΤΤΑ ΤΗΣ ΑΡΓΕΝΤΙΝΑΣ

Η δόνα Χουάνα Δεσπέγκο κύτταξε τὴ φίλη της στὰ μάτια κι' ἔπειτα τῆς εἶπε μὲ θρομὴ καὶ σταθερὴ φωνή:

—Τί αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, Κάρμεν, θυσίασα τὰ πάντα: τὴν οἰκογενειακή μου εὐτυχία, τὴν ἀγάπη τῶν συγγενῶν μου καὶ τῶν φίλων μου καὶ τὴν ὑπόληψη τοῦ κόσμου!... Μὰ δὲν παραπονιέμαι. Ὅ,τι ἔχασα, τὸ ξαναβρίσκω στὴ χαρὰ ποὺ μοῦ δίνει ἡ ἀγάπη μου! Ὁ ἔρως ξέρει πάντα ν' ἀνταμείβη... Ἀγαπῶ καὶ μ' ἀγαποῦν, Κάρμεν! Αὐτὸ εἶνε ἡ ζωή, ἡ ἀληθινὴ ζωή!...

— Ὁ καθένας ἔχει τὶς ἰδέες του γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα, Χουανίτα... τῆς ἀπάντησε ὕστερα ἀπὸ μιὰ μικρὴ σιωπὴ ἡ γυναῖκα στὴν ὁποία ἡ δόνα Χουάνα Δεσπέγκο εἶχε ἀνοίξει τὴν καρδιά της. Πράγματι, ἡ θυσίες σου εἶνε μεγάλες κι' ἂς ἐλπίσουμε ὅτι ὁ Γιόργκε ἦταν ἄξιός τους.... Ἔχε τὸ νοῦ σου ὅμως, ἀγαπητή μου... Ὁ Γιόργκε Καμπλάδο εἶνε ἕνας καλλιτέχνης κι' ἔχει ὅλα τὰ προτερήματα καὶ τὰ ἐλαττώματα τῆς τάξεώς του. Εἶνε ὄμορφος, νέος, κι' ἔχει τὴ γοητεία τῆς φωνῆς... Μιὰ ἡμέρα θὰ γίνῃ ἕνας μεγάλος τενόρος, ἂν δὲν καταστραφῇ ἀπὸ τὶς τρέλλες του. Θέλεις λοιπὸν νὰ σοῦ δώσω μιὰ εἰλικρινὴ συμβουλή, ἐγώ, ἡ φίλη σου, ποὺ σ' ἀγαπάει καὶ θέλει τὸ καλό σου; Μὴν ἐνθουσιάζεσαι καὶ τόσο, μὴν αὐταπατᾶσαι... Δεσμοὶ σὰν τὸν δικό σου δένονται πολὺ γρήγορα... Μὰ συνήθως, λύνονται πάλι μὲ τὴν ἴδια γρηγοράδα...

Σ' αὐτὰ τὰ λόγια ἡ δόνα Χουάνα Δεσπέγκο, κατάχλωμη, σηκώθηκε ὄρθια, μπροστὰ στὴ φίλη της.

—Στὸ Γιόργκε ἔδωσα ὅ,τι εἶχα πιὸ πολύτιμο, τῆς εἶπε μὲ μιὰ ἀπότομη ψυχρότητα. Ἔγινα δική του δίχως τύψεις καὶ δίχως μεταμέλειες... Τοῦ εἶμαι λοιπὸν πιστὴ καὶ εἶμαι βέβαιη ὅτι μοῦ εἶνε πιστὸς κι' ἐκεῖνος. Ἀλλοίμονό του, ἂν μ' ἀπατήσῃ καμμιὰ φορά!...

Ὅταν, ἔπειτ' ἀπὸ λίγη ὥρα, ἡ Κάρμεν ἔφυγε, ἡ δόνα Χουάνα Δεσπέγκο σωριάστηκε σὲ μιὰ πολυθρόνα, ἔκρυψε τὸ πρόσωπο μέσα στὰ χέρια της, κι' ἄρχισε νὰ κλαίῃ.

— Μοῦ δηλητηρίασε τὴν ψυχὴ μὲ τὰ λόγια της αὐτὴ ἡ γυναῖκα, ἔλεγε μὲ πνιγμένη φωνή. Μ' ἔκανε νὰ ζηλέψω!. Μοῦ κλόνισε τὴν πίστι μου... Μὰ μήπως εἶνε ἀλήθεια; Μήπως ἔχει δίκηο ἡ Κάρμεν;

Πέρασε λοιπὸν λίγος καιρός, ὕστερα ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο, ὅταν ἕνα ἀνώνυμο γράμμα φανέρωσε στὴ δόνα Χουάνα τὴ σκληρὴ ἀλήθεια: Ὁ ὄμορφος τενόρος τὴν ἀπατοῦσε!...

Μιὰ ἄλλη γυναῖκα τοῦ εἶχε κλέψει τώρα τὴν καρδιὰ μὲ τὴ δύναμι μιᾶς καινούργιας ἀγάπης ἢ μὲ τὴ ματαιοδοξία ἑνὸς καπρίτσιου. Ἡ δόνα Χουάνα ἔνοιωσε πὼς εἶχε πληγωθῆ σκληρά, καὶ ὁ πόθος τῆς ἐκδικήσεως φούντωσε μέσα της τρομερός.

Τὸ ἀνώνυμο γράμμα ἦταν ἀπὸ κάποιο πρόσωπο ποὺ ἤξερε πολὺ καλὰ τὸν φίλο της:

«Ὁ Γιόργκε—τῆς ἔγραφε — δὲν ξέρει τι θὰ πῆ ἀφοσίωσις καὶ πίστις. Σὲ κάθε πόλι ποὺ πηγαίνει γιὰ νὰ τραγουδήση, ξετρελλαίνει ὅλες τὶς γυναῖκες. Αὐτὸ μπορεῖτε νὰ το δῆτε καὶ μόνη σας, δόνα Χουάνα, ἂν πᾶτε κρυφὰ στὴν Κονσεπσιόν, ὅπου τραγουδάει τώρα, κι' ἐξετάσετε τὸ λόγο ποὺ τὸν κάνει νὰ πηγαίνῃ κάθε βράδυ σ' ἕνα σπίτι τῆς ὁδοῦ Κρούζ Ρόχα...»

Ἡ δόνα Χουάνα ἀκολούθησε πιστὰ τὶς ὑποδείξεις τοῦ ἀνωνύμου γράμματος καὶ δὲν ἄργησε ν' ἀναλογιστῇ ὅτι ὁ φίλος της τὴν ἀπατοῦσε μὲ μιὰ ὄμορφη Ἱσπανίδα, ποὺ καθόταν σ' ἐκεῖνο τὸ σπίτι τῆς Κρούζ Ρόχα, στὴ Κονσεπσιόν. Μὰ δὲν ἔκλαψε, δὲν ἀπελπίστηκε, δὲν παρακάλεσε τὸν ἄπιστο νὰ ξαναγυρίσῃ στὴν ἀγκαλιά της. Περίμενε μονάχα νὰ βρῇ τὴν εὐκαιρία γιὰ νὰ τὸν ἐκδικηθῆ.

Ὁ Γιόργκε Καμπλάδο, ὕστερα ἀπὸ λίγες ἡμέρες, ξαναγύρισε στὴ Μενδόζα. Θὰ τραγουδοῦσε στὸ Μελόδραμα, ἀνάμεσα στὶς ἄλλες ὄπερες, καὶ τὴν «Τόσκα», στὸ ρόλο τοῦ Καβαραδόσι. Ἡ δόνα Χουάνα, λοιπόν, ὅταν τὸν ἀντίκρυσε, δὲν τοῦ φανέρωσε τίποτα γιὰ νὰ μὴ προδοθῆ. Ἐξακολούθησε νὰ τοῦ φέρνεται ὅπως πρῶτα, καὶ κανεὶς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ καταλάβῃ ὅτι εἶχε σβύσει πειὰ μέσα στὴν καρδιά της ἡ φλόγα τῆς παλιᾶς ἀγάπης.

Ἡ ὄμορφη Χουάνα δὲν ἔλειψε οὔτε μιὰ φορὰ ἀπὸ τὶς παραστάσεις τοῦ Μελοδράματος. Τὸ βραδυ ὅμως τῆς «Τόσκας», πρὶν ἀρχίσει ἡ παράστασις, δέχτηκε τὴν μυστηριώδη ἐπίσκεψη ἑνὸς σκοτεινοῦ προσώπου, ποὺ πρόσεχε νὰ μὴ τὸ δῆ κανείς.

—Λοιπόν; ρώτησε ἡ δόνα Χουάνα τὸ πρόσωπο ποὺ εἶχε παρουσιαστῆ μπροστά της. Εἶνε ὅλα ἕτοιμα;

—Μάλιστα, σενιόρα... τῆς ἀπάντησε ὁ ἄγνωστος μὲ ὑπόκωφη φωνή. Τὰ τουφέκια, γεμᾶτα σφαῖρες, δόθηκαν ἐδῶ καὶ λίγη ὥρα στὸ ἀπόσπασμα κι' ἔτσι, ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐχθρεύεσθε, θὰ πέση σκοτωμένος στ' ἀλήθεια κι' ὄχι ψεύτικα, ὅπως ὁ Καβαραδόσι, τὸν ὁποῖον ὑποδύεται. Κανεὶς δὲν ὑποψιάζεται τίποτα... Ἔστειλα αὐτὰ τὰ γεμᾶτα τουφέκια στὸ θέατρο, μὲ τὴν πρόφασι ὅτι τὰ παλιά, ποὺ μεταχειριζόντουσαν οἱ ὀθοποιοὶ τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος γιὰ τὸν τουφεκισμὸ τοῦ Καβαραδόσι, ἦταν σκουριασμένα καὶ δὲν ἔκαναν γιὰ τὴν παράστασι... Ὁ θιασάρχης λοιπὸν διέταξε νὰ παραλάβουν τὰ καινούργια καὶ νὰ μοῦ δώσουν τὰ παλιά ... Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, ὅπως βλέπετε, θὰ πετύχετε αὐτὸ ποὺ ἐπιθυμεῖτε... Ὁ Γιόργκε Καμπλάδο, ποὺ ὑποδύεται στὴν «Τόσκα» τὸ Μάριο Καβαραδόσι, θὰ χτυπηθῆ κατάστηθα τὴν ὥρα τοῦ τουφεκισμοῦ ἀπὸ ἀληθινὲς σφαῖρες!...

Ἡ δόνα Χουάνα τότε, μ' ἕνα χαμόγελο θριάμβου, πῆρε ἀπὸ ἕνα συρτάρι ἕνα μάτσο χαρτονομίσματα καὶ τὰ ἔδωσε στὸν μυστηριώδη ἐπισκέπτη της, ποὺ τὴν εὐχαρίστησε, κι' ἔπειτα, χαιρετῶντας την μὲ σεβασμό, ἔφυγε πάλι μὲ τὶς ἴδιες προφυλάξεις, γιὰ νὰ μὴ τὸν δῆ κανείς...

Ἀτάραχη κατόπιν καὶ σιωπηλή, μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ δῆ μὲ τὰ ἴδια της τὰ μάτια τὸ τραγικὸ δράμα, ἡ ἐκδικητικὴ δόνα Χουάνα φόρεσε τὴν πιὸ ὄμορφη τουαλέττα της κι' ἔπειτα πῆγε, ὅπως πάντοτε, στὸ θέατρο κι' ἐκάθησε στὸ θεωρεῖο της.

Ἡ παράστασις ἔγινε, χωρὶς κανένα ἐπεισόδιο. Ὁ Γιόργκε Καμπλάδο τραγούδησε τὴν περίφημη ρομάντσα τοῦ Καβαραδόσι μ' ἀκόμη πιὸ μεγάλη περιπάθεια ἀπὸ τὶς ἄλλες φορές, κι' ὅταν ἔφθασε τὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα ποὺ θὰ τὸν τουφέκιζε, πῆγε κι' ἐστάθηκε στὴ θέσι ποὺ ἔπρεπε, μὲ τὴν ἀπάθεια ἐκείνου ποὺ δὲν ἔχει τὴν παραμικρὴ ὑποψία...

Ἡ δόνα Χουάνα ἔγινε κατάχλωμη καὶ σηκώθηκε ὄρθια...

Ἡ δόνα Χουάνα, ποὺ εἶχε καρφωμένα τὰ μάτια της πάνω του, συγκινήθηκε μιὰ στιγμή, κι' ἄκουσε μιὰ φωνὴ μέσα της νὰ τῆς λέη: «Ἐμπόδισε τὸ τρομερὸ δράμα, ὅσο εἶνε ἀκόμη καιρός!» Μὰ ἡ ἄγρια καρδιά της, ὁ ἐγωϊσμός της, ὁ πληγωμένος ἔρωτάς της κι' ἡ σκληρὴ ἡδονὴ τῆς ἐκδικήσεως, τὴν εἶχαν τυφλώσει καὶ νίκησαν μέσα της κάθε συμπόνια.

— Ὄχι!... Πρέπει νὰ πεθάνη! ψιθύρισε μὲ σφιγμένα δόντια.

Καὶ νά, ἦρθε ἡ στιγμή... Τὸ ἐκτελεστικὸ ἀπόσπασμα σηκώνει τὰ ὅπλα, τὰ χαμηλώνει ἔπειτα καὶ σημαδεύει τὸν Καβαραδόσι... Ἡ δόνα Χουάνα, κατάχλωμη, σφιγγει τὴν καρδιά της κι' ἀποτραβιέται λίγο στὸ βάθος τοῦ θεωρείου της. Τῆς φαίνεται πὼς θὰ πεθάνη κι' αὐτὴ μαζύ του, μὲ τὸν ἄνδρα ποὺ τόσο ἀγάπησε κι' ἐμίσησε, σκοτωμένη ἀπὸ τὸν πόνο καὶ τὴ λύσσα...

Ἡ διαταγὴ τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως δόθηκε, κι' ὅμως οἱ χωροφύλακες ἀπάνω στὴ σκηνὴ διστάζουν μιὰ στιγμή... Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι καταλαβαίνουν πὼς δὲν πρέπει νὰ πυροβολήσουν... Μὰ σὲ λίγο ἀκούγεται μιὰ ὁμοβροντία κι' ὁ Καβαραδόσι πέφτει μπροστά, ὅπως καὶ τ' ἄλλα βράδυα, δίχως μιὰ κραυγή, σὰν κεραυνόπληκτος!

Ἡ δόνα Χουάνα κρύβει τὸ πρόσωπό της μέσα στὰ χέρια της τὴ στιγμὴ ποὺ πέφτει ἡ αὐλαία καὶ ποὺ οἱ θεαταὶ ξεσποῦν σὲ ζωηρὰ χειροχροτήματα. Ἔπειτα σηκώνεται πάλι ἡ αὐλαία, κι' ἡ δόνα Χουάνα, ἀνατριχιάζοντας ἀπὸ τὴ φρίκη, ρίχνει μιὰ ματιὰ στὴ σκηνή.

Ὁ Γιόργκε Καμπλάδο στέκεται ὄρθιος στὴ μέση της, ἀχτινοβολῶντας ἀπὸ τὴ χαρά του κι' ὑποκλίνεται γιὰ νὰ εὐχαριστήση τὸ κοινό, δίνοντας τὸ χέρι του στὴν Τόσκα!

Τί εἶχε συμβῆ λοιπόν; Πῶς εἶχε ἀναστηθῆ ὁ ἄπιστος ἐραστής της;

Ἡ Κάρμεν, ἡ φίλη τῆς δόνας Χουάνας, ποὺ τῆς εἶχε γράψει τὸ ἀνώνυμο γράμμα, φοβήθηκε τὴν ἐκδίκησί της καὶ γι' αὐτὸ εἶχε παρακολουθήσει ὅλες τὶς κινήσεις της. Εἶχε μάθει λοιπὸν τὴν ἀντικατάστασι τῶν ἄδειων ὅπλων μὲ γεμᾶτα, καὶ λίγη ὥρα πρὶν ἀπ' τὴ σκηνὴ τῆς θανατικῆς ἐκτελέσεως, εἶχε στείλει στὸ θιασάρχη ἕνα σημείωμα, μ' αὐτὰ τὰ λόγια:

«Πρὸς Θεοῦ! Εἰδοποιεῖστε τὸ ἀπόσπασμα νὰ πυροβολήση στὸν ἀέρα!.... Τὰ ὅπλα εἶνε γεμᾶτα... Κάποιο πρόσωπο θέλει νὰ ἐκδικηθῆ μ' αὐτὸ τὸν τρόπο τὸν Γιόργκε Καμπλάδο!»

Κι' ὁ θιασάρχης εἶχε προφτάσει νὰ εἰδοποιήση τὸ ἀπόσπασμα...

Ἡ δόνα Χουάνα Δεσπέγκο, ὅταν ἔμαθε ἀπὸ τὴ φίλη της τὴν ἀλήθεια, εὐχαρίστησε τὸ Θεὸ ποὺ εἶχε ἐμποδίσει ἐκεῖνο τὸ ἀποτρόπαιο ἔγκλημα, καὶ δὲν ξανασυλλογίστηκε πειὰ νὰ ἐκδικηθῆ τὸν ἄπιστο φίλο της. Ἡ Κάρμεν εἶχε δίκηο! Οἱ ἔρωτες τῶν καλλιτεχνῶν εἶνε σὰν τὰ ὄνειρα ποὺ ξεχνιοῦνται τὴν ἄλλη ἡμέρα...